

ДО ЧИТАЧІВ

ислячи сучасний глобалізований світ, зазвичай підкреслюють риси уніфікації форм і спрямувань нинішнього життя людства. Такий тренд насправді існує, але його ефект радше не засвідчує питому сутність глобалізованої дійсності, а затуляє її.

лобальний світ, визначальними вимірами якого стало нове всеохопне інформаційне середовище та мережне суспільство, насправді створив простір співіснування неспростовних культурних та ментальних відмінностей. Чим інтенсивніші є сьогодні контакти між людьми, суспільствами, культурами, економіками та релігіями, тим чіткіше й навіть гостріше оприяянються відмінності між ними, спростовувати які несила жодним універсальним соціальним, культурним та світоглядним формулам. За зовнішньою подобою багатьох форм криються цілком відмінні стратегії та сенси.

лобальна дійсність містить парадокс спільнотного всепланетного, загальнолюдського простору, який став ареною латентного чи відвертого змагання різноманітних патернів життєдіяльності та систем цінностей, рівень чутливості яких щодо інших здебільшого велими невисокий.

е висуває на перший план існування сучасного людства проблему інакшості. Вона властива не лише співіснуванню макроспільнот чи великих культурних практик. Глобальність, серед іншого, означає проникнення одних і тих самих проблематизацій на всі рівні — від маркосоціального до приватного та екзистенційного. Проблема співіснування неспростовних відмінностей всередині суспільств та на рівні конституювання інтерсуб'єктивності є не менш потужною проблемою, ніж на рівні взаємодії культур, економік, соціальних систем та цивілізацій.

рагнучи привернути дослідницьку увагу до зазначеної проблеми, «Філософська думка» зробила її топ-темою даного числа, провівши — відповідно до вже роками усталеної традиції — її обговорення в режимі міждисциплінарного діалогу фахівців з різних царин гуманітарного знання. Застосована для окреслення проблеми формула — «інакший досвід» — спонукає до концептуально важливого розрізнення понять «іншого» та «інакшого», які не лише лінгвістично сприймаються як посутні синоніми, а й у теоретичному дискурсі здебільшого не розрізняються.

« *нший*», вочевидь, вказує на просту відмінність, формула якої «*той не такий, як цей*». Цією формулою позначає і заявляє себе співіснування різних ідентичностей, кожна з яких певна себе (є самостійною змістовою величиною). Натомість, поняття «інакшості» містить прихований чи явний аспект залежності. Інакший є таким завжди відносно іншого, і цей інший стає відправною інстанцією для його визначення. Тут маємо асиметрію сенсів, яка жодним чином не є властивою поняттю «іншого». У визначенні Інакшого присутня та нормативність, ефект якої не властивий визначеннянню Іншого. Інакшість передбачає існування норми, відхиленням чи виходом за межі якої вона є. Як природа такої нормативності (що може позиціонуватися як проста узвичаєність і не містити більш претензійних ціннісних зазіхань), так і характер «девіації» (що може мати і дискримінувальне, і піднесене значення) не є чітко та однозначно визначеними. Однак сама наявність дражливої смислової асиметрії (те, відносно чого...) створює особливий теоретичний потенціал поняття Інакшого, яке помилково було б ототожнювати з такими поняттями того самого поля, як Інший та Чужий.

к цей аспект, так і чимало інших знайшли своє відображення в роботі круглого столу, що стане, сподіваємось, значущим для подальшої дослідницької діяльності в цій царині.

аступне, четверте число «Філософської думки» буде присвячене розглядові феномену усної історії філософії — як дослідницької практики і як частини самого філософського дискурсу.